

ביאורים

לאחר שתיאר הרמב"ם את ימות המשיח, ואת המצב המדיני והמצב הכלכלי הטובים שיהיו באותם הימים, מתייחס הרמב"ם לשאלת התכלית - מה התועלת הגדולה ממצב זה? ומפני מה כל כך קיוו וציפו אליו הצדיקים?

ימות המשיח, כפי שהסביר הרמב"ם, יהיו בעצם המשך של עולם הזה. מסיבה זאת לא ייתכן שההצלחה והעונג בעולם גשמי, הם כשלעצמם יהיו מטרה. במיוחד לאור העובדה שבאור עולם ברא את עולמו למטרות מסוימות שאליהן הוא רוצה שהעולם יגיע, ולכן לא ייתכן שבעצם ההנאה מהעולם תהיה המטרה הנכספת.

לכן אומר הרמב"ם שמטרת כל הטוב המעוּתד לימות המשיח היא היכולת לחיות את חיי הרוח בצורה מושלמת יותר. כאשר כל התנאים החיצוניים - זמנו של האדם וכוחות גופו ונפשו - מאפשרים זאת, הוא פנוי להתמסר לעיסוק בעולם הרוחני, ולהרבות את עיסוקו בתורה - בתקופה זאת, גם חכמת בני האדם ובראשם המשיח' תהיה רבה יותר, וכן היכולת של הצדיקים להתקבץ יחד ולהרבות תורה וקרבן אלהים. בנוסף לזה, בתקופה זו יוכלו בני האדם לחיות את החיים החומריים בצורה אידיאלית יותר, כשהם חיים מלאי צדק.

הרחבות

• בימות המשיח לא יהיה צורך לחטוא

וְתִהְיֶה נִמְצָא בְיָמֵי הַהֵם שְׁלֵמוֹת רַבָּה. ר' יצחק עראמה, בספרו 'עקידת יצחק', כותב שבימות המשיח יתבטל היצר הרע: "אבל בימות המשיח שלא ימצא יצר הרע כמו שנאמר 'ומל'ה' אלוהיך את לבבך ואת לבב זרעך' [דברים ל], ואמרו [שבת קנא]: 'ימים אשר תאמר לי בהם אין חפץ אלו ימות המשיח' כלומר שלא יהיה בהם חפץ אל חטא... כי אז תבטל הטומאה לגמרי ולא יהיה עוד לנפשה מוות ומשכלת" [עקידת יצחק דרוש טו].

טעם לדבר אפשר למצוא בדברי הרמב"ן על התורה: "ונראה מן הכתובים עניין זה שאומר, כי מזמן הבריאה הייתה רשות ביד האדם לעשות כרצונו צדיק או רשע, וכל זמן התורה כן, כדי שיהיה להם זכות בבחירתם בטוב ועונש ברצותם ברע אבל לימות המשיח, תהיה הבחירה בטוב להם טבע, לא יתאוה להם הלב למה שאינו ראוי ולא יחפוץ בו כלל והיא המילה הנזכרת כאן כי החמדה והתאוה ערלה ללב, ומול הלב הוא שלא יחמוד ולא יתאוה וישוב האדם בזמן ההוא לאשר היה קודם חטאו של אדם הראשון, שהיה עושה בטבעו מה שראוי לעשות ולא היה לו ברצונו דבר והפכו" [דברים ל, ו].

לפי הרמב"ן, בימות המשיח הקב"ה יכרות עימנו ברית חדשה וימול את לבבנו. במציאות כזו כבר לא נחטא. תהיה לנו נטייה טבעית לבחור בטוב וממילא הבחירה בין הטוב לרע תתבטל.

שאלות לדיון

האם החזרת השלטון למלוכת ישראל, היא אמצעי או מטרה נעלה בפני עצמה?

האם שלטון מלך המשיח יהיה דמוקרטי? האם הדמוקרטיה תהיה רלוונטית?

והתועלת הגדולה אשר תהיה באותם הימים היא: שנגנון משעבוד מלכותו שיהוא מונע אותנו מעשית המצוות כָּלֵן; ותִּרְבֶּה הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יְיָ" (ישעיה יא ט); וְיִשְׁבְּתוּ הַמְּלַחְמוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: "לֹא יִשְׂאוּ גוֹי אֶל גּוֹי חֶרֶב" (מיכה ד ג); ותִּהְיֶה נִמְצָא בְיָמֵי הַהֵם שְׁלֵמוֹת רַבָּה • וְנִזְכָּה בְּהַ לְחַי הָעוֹלָם הַבָּא. וְהַמְּשִׁיחַ יָמוֹת וְיִמְלֹךְ בְּנוֹ תַּחְתָּיו וְכֵן בְּנוֹ. וְכָבֵד בְּאֵר הַנְּבִיא אֶת מִיתָתוֹ: "לֹא יִכְהָה וְלֹא יִרְוֹץ עַד יִשִּׁים בְּאָרֶץ מְשֻׁפֵּט" (ישעיה מב ד). וְתִאָּרֶךְ מְלַכּוּתוֹ יָמִים רַבִּים עַד מְאֹד, וְיִאָּרְכוּ חַיֵּי בְּנֵי הָאָדָם גַּם כֵּן - לְפִי שֶׁכְּשִׁינְסוּרוֹ הַדְּאָגוֹת וְהִיגוֹנוֹת, יִאָּרְכוּ יָמֵי הָאָדָם. וְאִין לְתַמָּה שֶׁתִּתְקַיֵּם מְלַכּוּתוֹ אֲלֵפִים מִן הַשָּׁנִים, לְפִי שֶׁהַחֲכָמִים אָמְרוּ: "כִּי הַקְּבוּץ הַטּוֹבֵי שֶׁשִּׁתְּקַבֵּץ - לֹא בְמִהְרָה יִפְרֹד". וְאִין אֲנִי מִתְאַוִּים וּמְקַיִּים לְיָמוֹת הַמְּשִׁיחַ לְרַב הַתְּבוּאוֹת וְהַעֲשָׂר, וְלֹא שֶׁנֶּרְכַּב עַל סוּסִים, וְלֹא לְשִׁתּוֹת יָין בְּמִינֵי הַזָּמֵר, כְּמוֹ שֶׁמְחַשְׁבִּין מְבַלְבְּלֵי הַדַּעַת - אֲבָל הַתְּאוֹוֵי הַנְּבִיאִים וְהַחֲסִידִים יָמוֹת הַמְּשִׁיחַ וְרַבְתָּה תְּשׁוּקָתָם אֲלֵיהֶם לְמָה שִׁיְהִי בּוֹ מְקַבּוּץ הַצְּדִיקִים, וְהַנְּהַגְתָּ הַטּוֹבָה וְהַחֲכָמָה, וְצִדְקַת הַמְּלֶכֶךְ וְרַב יִשְׂרָאֵל, וְהַפְּלִגְתָּ חֲכָמָתוֹ וְקַרְבוֹתוֹ אֶל הָאֱלֹהִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: "וְיִאָּמֵר אֵלֵי בְּנֵי אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ" (תהלים ב ז), וְעֵשִׂיתָ כָּל מִצְוֹת תּוֹרַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלֶיךָ הַשָּׁלוֹם, מֵאִין הַתְּרַשְׁלוֹת וְעֵצְלָה וְלֹא אֲנִס, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: "וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת אָחִיו לֵאמֹר דַּעוּ אֶת יְיָ, כִּי כָּלֵם יְדַעוּ אוֹתִי לְמַקְטָנִם וְעַד גְּדוֹלָם וְגוֹ'" (ירמיה לא לג); "נִתְּתִי אֶת תּוֹרַתִּי בְּקַרְבָּם" (שם לב); "וְהִסְרַתִּי אֶת לֵב הָאָבֶן מִבְּשָׂרָם" (יחזקאל לו כו), וְהִרְבֶּה מְאֹלוֹ הַפְּסוּקִים בְּזֶה הָעֵנָן, - וּבְאֵלָה הָעֵנָנִים יִשְׁיֶגּוּ הָעוֹלָם הַבָּא הַשְּׂגָה חֲזָקָה°.

